

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

- แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์
- แบบทดสอบทักษะทางสังคม
- แบบสังเกตพฤติกรรมการกล้าแสดงออก
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ตัวอย่างเอกสารประกอบการสอนรายวิชาพระพุทธศาสนา
ร่วมกับการเรียนรู้แบบ LT และการเรียนรู้แบบ STAD

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

		ไม่จริง	จริงบางครั้ง	ค่อนข้างจริง	จริงมาก	คะแนน
1	เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ ฉันรับรู้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับฉัน					
2	ฉันบอกไม่ได้ว่าอะไรทำให้ฉันรู้สึกโกรธ					
3	เมื่อถูกขัดใจฉันมักรู้สึกหงุดหงิดจนควบคุมอารมณ์ไม่ได้					
4	ฉันสามารถคอยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พอใจ					
5	ฉันมักมีปฏิกิริยาโต้ตอบรุนแรงต่อปัญหาเพียงเล็กน้อย					
6	เมื่อถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ ฉันจะอธิบายเหตุผลจนผู้อื่นยอมรับได้					
รวม						
7	ฉันสังเกตได้เมื่อคนใกล้ชิดมีอารมณ์เปลี่ยนแปลง					
8	ฉันไม่สนใจกับความทุกข์ของผู้อื่นที่ฉันไม่รู้จัก					
9	ฉันไม่ยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นทำต่างจากที่ฉันคิด					
10	ฉันยอมรับไม่ได้ว่าผู้อื่นก็อาจมีเหตุผลที่จะไม่พอใจการกระทำของฉัน					
11	ฉันรู้สึกว่าผู้อื่นชอบเรียกร้องความสนใจมากเกินไป					
12	แม้จะมีภาระที่ต้องทำฉันก็ยินดีรับฟังความทุกข์ของผู้อื่นที่ต้องการความช่วยเหลือ					
รวม						
13	เป็นเรื่องธรรมดาที่จะเอาเปรียบผู้อื่นเมื่อมีโอกาส					
14	ฉันเห็นคุณค่าในน้ำใจที่ผู้อื่นมีต่อฉัน					
15	เมื่อทำผิดฉันสามารถกล่าวคำ"ขอโทษ" ผู้อื่นด้วย					
16	ฉันยอมรับข้อผิดพลาดของผู้อื่นได้ยาก					
17	ถึงแม้จะต้องเสียประโยชน์ส่วนตัวไปบ้างฉันก็ยินดีที่จะทำเพื่อส่วนรวม					
18	ฉันรู้สึกลำบากใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อผู้อื่น					
รวม						

		ไม่ จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริง มาก	คะแนน
19	ฉันไม่รู้ว่าฉันเก่งเรื่องอะไร					
20	แม้จะเป็นงานยาก ฉันก็มั่นใจว่าสามารถทำได้					
21	เมื่อทำสิ่งใดไม่สำเร็จฉันรู้สึกหมดกำลังใจ					
22	ฉันรู้สึกมีคุณค่าเมื่อได้ทำสิ่งต่างๆอย่างเต็มความสามารถ					
23	เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคและความผิดหวังฉันก็จะไม่ ยอมแพ้					
24	เมื่อเริ่มทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดฉันมักทำต่อไปไม่สำเร็จ					
รวม						
25	ฉันพยายามหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดยไม่คิดหาเอง ตามใจชอบ					
26	บ่อยครั้งที่ฉันไม่รู้ว่าอะไรทำให้ฉันไม่มีความสุข					
27	ฉันรู้สึกว่าการตัดสินใจแก้ปัญหาเป็นเรื่องยากสำหรับฉัน					
28	เมื่อต้องทำอะไรหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ฉันตัดสินใจได้ ว่าจะทำอะไรก่อนหลัง					
29	ฉันลำบากใจเมื่อต้องอยู่กับคนแปลกหน้าหรือคนที่ไม่ คุ้นเคย					
30	ฉันทนไม่ได้เมื่อต้องอยู่ในสังคมที่มีกฎระเบียบขัดกับความ เคยชินของฉัน					
รวม						
31	ฉันทำความรู้จักผู้อื่นได้ง่าย					
32	ฉันมีเพื่อนสนิทหลายคนที่คบกันมานาน					
33	ฉันไม่กล้าบอกความต้องการของฉันให้ผู้อื่นรู้					
34	ฉันทำในสิ่งที่ต้องการโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน					
35	เป็นการยากสำหรับฉันที่จะโต้แย้งกับผู้อื่น แม้จะมีเหตุผล เพียงพอ					
36	เมื่อไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น ฉันสามารถอธิบายเหตุผลที่เขา ยอมรับได้					
รวม						

		ไม่ จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริง มาก	คะแนน
37	ฉันรู้สึกด้อยกว่าผู้อื่น					
38	ฉันทำหน้าที่ได้ดี ไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทใด					
39	ฉันสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ดีที่สุด					
40	ฉันไม่มั่นใจในการทำงานที่ยากลำบาก					
รวม						
41	แม้สถานการณ์จะเลวร้าย ฉันก็มีความหวังว่าจะดีขึ้น					
42	ทุกปัญหามักมีทางออกเสมอ					
43	เมื่อมีเรื่องที่ทำให้เครียด ฉันมักปรับเปลี่ยนให้เป็นเรื่องผ่อนคลายหรือสนุกสนานได้					
44	ฉันสนุกสนานทุกครั้งกับกิจกรรมในวันสุดสัปดาห์และวันหยุดพักผ่อน					
45	ฉันรู้สึกไม่พอใจที่ผู้อื่นได้รับสิ่งดีๆ มากกว่าฉัน					
46	ฉันพอใจกับสิ่งที่ฉันเป็นอยู่					
รวม						
47	ฉันไม่รู้ว่าจะหาอะไรทำ เมื่อรู้สึกเบื่อหน่าย					
48	เมื่อว่างเว้นจากภาระหน้าที่ ฉันจะทำในสิ่งที่ฉันชอบ					
49	เมื่อรู้สึกไม่สบายใจ ฉันมีวิธีผ่อนคลายอารมณ์ได้					
50	ฉันสามารถผ่อนคลายตนเองได้ แม้จะเหน็ดเหนื่อยจากภาระหน้าที่					
51	ฉันไม่สามารถทำให้เป็นสุขได้จนกว่าจะได้ทุกสิ่งที่ต้องการ					
52	ฉันมักทุกข์ร้อนกับเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ที่เกิดขึ้นเสมอ					
รวม						

การแปลผลคะแนนเกณฑ์ปกติ

ด้าน	ข้อ	ด้านย่อย	หัวข้อ	คะแนนรวม	เกณฑ์	หมายเหตุ
ดี	1.1	ควบคุมตนเอง	1-6			
	1.2	เห็นใจผู้อื่น	7-12			
	1.3	รับผิดชอบ	13-18			
เก่ง	2.1	มีแรงจูงใจ	19-24			
	2.2	ตัดสินใจและแก้ปัญหา	25-30			
	2.3	สัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น	31-36			
มีความสุข	3.1	ภูมิใจในตนเอง	37-40			
	3.2	พึงพอใจในชีวิต	41-46			
	3.3	สุขสงบทางใจ	47-52			

คะแนนรวม ..... = ...

การให้คะแนนความฉลาดทางอารมณ์

กลุ่มที่ 1 ข้อที่

1	4	6	7	10	12	14	15	17	20	22	23	25	28
31	32	34	36	38	39	41	42	43	44	46	48	49	50

ตอบ ไม่จริง = 1 คะแนน
 จริงบางครั้ง = 2 คะแนน
 ค่อนข้างจริง = 3 คะแนน
 จริงมาก = 4 คะแนน

กลุ่มที่ 2 ข้อที่

2	3	5	8	9	11	13	16	18	19	21	24
26	27	29	30	33	35	37	40	45	47	51	52

ตอบ	ไม่จริง	= 4 คะแนน
	จริงบางครั้ง	= 3 คะแนน
	ค่อนข้างจริง	= 2 คะแนน
	จริงมาก	= 1 คะแนน

การแปลผลคะแนนเกณฑ์ปกติแต่ละด้าน

ด้าน	ข้อ	ด้านย่อย	หัวข้อ	คะแนนรวม
ดี	1.1	ควบคุมตนเอง	1-6	13-17
	1.2	เห็นใจผู้อื่น	7-12	16-20
	1.3	รับผิดชอบ	13-18	16-22
เก่ง	2.1	มีแรงจูงใจ	19-24	14-20
	2.2	ตัดสินใจและแก้ปัญหา	25-30	13-19
	2.3	สัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น	31-36	14-20
มีสุข	3.1	ภูมิใจในตนเอง	37-40	9-13
	3.2	พึงพอใจในชีวิต	41-46	16-22
	3.3	สุขสงบทางใจ	47-52	15-21

คะแนนรวมทั้งหมด 140-170 = เกณฑ์ปกติ

- คะแนนรวมทั้งหมด 140 - 151 = ความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ
- คะแนนรวมทั้งหมด 152 - 163 = ความฉลาดทางอารมณ์ปานกลาง
- คะแนนรวมทั้งหมด 164 - 174 = ความฉลาดทางอารมณ์สูง

แบบทดสอบทักษะทางสังคม

คำชี้แจง ให้นักเรียนให้น้ำหนักหรือความเข้มของความรู้สึกหรือพฤติกรรมของนักเรียน
โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นหรือพฤติกรรมของ
นักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง	จริงเป็น บางครั้ง	ไม่จริง
1	ข้าพเจ้าสามารถถ่ายทอดความรู้สึกออกมาทาง สีหน้าและแววตาได้ดี.....	.....	.....	.....
2	ข้าพเจ้าสามารถเข้าใจความรู้สึกของบุคคลอื่นได้ แม้ว่าเขาจะไม่พูดออกมาก็ตาม.....	.....	.....	.....
3	ข้าพเจ้าปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ.....	.....	.....	.....
4	เวลาเพื่อนไม่สบายใจ ข้าพเจ้าจะสังเกตเห็นได้ทันที.....	.....	.....	.....
5	ข้าพเจ้าสามารถใช้ไหวพริบในการแก้ไข ความขัดแย้งในกลุ่มได้.....	.....	.....	.....
6	รอยยิ้มของข้าพเจ้าทำให้คนที่อยู่ใกล้ข้าพเจ้ารู้สึก สดชื่นตามไปด้วย.....	.....	.....	.....
7	ข้าพเจ้าพยายามทำความเข้าใจความรู้สึกของ บุคคลอื่นโดยยึดหลัก “เอาใจเขามาใส่ใจเรา”.....	.....	.....	.....
8	ข้าพเจ้าสามารถระงับอารมณ์ได้หากมีใครมา ทำให้ไม่พอใจ.....	.....	.....	.....
9	ข้าพเจ้าสามารถเข้าไปทำความรู้จักกับบุคคลอื่น ได้ง่าย.....	.....	.....	.....
10	เมื่อถูกอาจารย์ตักเตือนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของ ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าสามารถเข้าใจและจะเปลี่ยน พฤติกรรมทันที.....	.....	.....	.....
11	ข้าพเจ้าสามารถปรับตัวได้เมื่ออยู่ในสถานการณ์ ต่างๆ.....	.....	.....	.....

ข้อ	ข้อความ	จริง	จริงเป็น บางครั้ง	ไม่จริง
12	หากข้าพเจ้ามีความเครียดมาก บุคคลรอบข้างจะรู้ ได้ทันทีโดยสังเกตจากน้ำเสียงของข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....
13	ข้าพเจ้าสามารถ “เข้าถึง” ความรู้สึกของบุคคล อื่นได้ง่าย.....	.....	.....	.....
14	ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าควบคุมอารมณ์ของ ตนเองได้.....	.....	.....	.....
15	ข้าพเจ้าสามารถพูดและสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ อย่างคล่องแคล่ว.....	.....	.....	.....
16	ข้าพเจ้ามักพูดคุยกับเพื่อนเสียงดังโดยไม่ได้สังเกต ว่าจะรบกวนใครหรือไม่.....	.....	.....	.....
17	ข้าพเจ้าสามารถแสดงออกได้ตรงกับความรู้สึก ของตนเอง.....	.....	.....	.....
18	ข้าพเจ้ามีความไวต่อการรับรู้และตอบสนอง ความรู้สึกของบุคคลอื่นได้ดี.....	.....	.....	.....
19	ข้าพเจ้าสามารถร่วมมือกับผู้อื่นได้อย่างมี ประสิทธิภาพ.....	.....	.....	.....
20	ข้าพเจ้ามักจะเข้าไป “ขัดจังหวะ” การสนทนาของ บุคคลอื่น.....	.....	.....	.....
21	ข้าพเจ้าสามารถทำให้คนรอบข้างรับรู้ได้ว่า ข้าพเจ้ากำลังมีอาการเช่นไร.....	.....	.....	.....
22	ข้าพเจ้ารู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้ที่กำลังมีความทุกข์.....	.....	.....	.....
23	ข้าพเจ้าสามารถพูดแสดงความคิดเห็นของตนเอง ให้บุคคลอื่นเข้าใจได้.....	.....	.....	.....
24	แม้จะเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในความสนใจ ข้าพเจ้าก็จะ รับฟังคู่สนทนาพูดจนจบ.....	.....	.....	.....
25	ข้าพเจ้ารู้สึกอย่างไรก็จะแสดงออกเช่นนั้น.....	.....	.....	.....

ข้อ	ข้อความ	จริง	จริงเป็น บางครั้ง	ไม่จริง
26	ไม่ว่าข้าพเจ้าจะทำอะไร ความรู้สึกของบุคคลรอบข้างเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าคำนึงถึงเป็นอันดับแรก.....	.....	.....	.....
27	ข้าพเจ้าสามารถสะกดกลิ่นอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้เมื่อทะเลาะกับเพื่อน.....	.....	.....	.....
28	ข้าพเจ้าสามารถเจรจาเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนฝูงได้.....	.....	.....	.....
29	ขณะที่เพื่อนออกมารายงาน ข้าพเจ้ามักจะเอางานอื่นขึ้นมา.....	.....	.....	.....
30	ข้าพเจ้าสามารถปรับเปลี่ยนบรรยากาศที่เคร่งเครียดให้สนุกสนานและผ่อนคลายได้.....	.....	.....	.....
31	ข้าพเจ้าสามารถรับรู้ความรู้สึกของบุคคลใกล้เคียงได้โดยสังเกตจากแววตาและน้ำเสียงของบุคคลนั้น.....	.....	.....	.....
32	หากต้องเจอกับเหตุการณ์ที่ตึงเครียด ข้าพเจ้าก็ควบคุมอารมณ์ได้.....	.....	.....	.....
33	ข้าพเจ้าเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ดี.....	.....	.....	.....
34	ถ้าพบว่าเพื่อนกำลังมีธุระส่วนตัว ข้าพเจ้าจะไม่เข้าไปรบกวนเขาในขณะนั้น.....	.....	.....	.....
35	ข้าพเจ้าเป็นผู้สร้างสีสันและความรื่นเริงในหมู่เพื่อนฝูง.....	.....	.....	.....
36	ข้าพเจ้าเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้แก่เพื่อนที่มีความทุกข์.....	.....	.....	.....
37	เมื่อเริ่มจะรู้สึกหงุดหงิด ข้าพเจ้าจะรีบปรับอารมณ์และทำตัวให้เป็นปกติได้.....	.....	.....	.....
38	ข้าพเจ้าสามารถพูดสื่อสารได้ชัดเจนและตรงไปตรงมา.....	.....	.....	.....
39	ข้าพเจ้าตั้งใจฟังคู่สนทนา.....	.....	.....	.....
40	ข้าพเจ้าสามารถวางตัวได้เหมาะสมกับคนทุกระดับ.....	.....	.....	.....

ข้อ	ข้อความ	จริง	จริงเป็น บางครั้ง	ไม่จริง
41	ข้าพเจ้ามีวิธีที่จะจัดการกับอารมณ์ที่พุ่งพล่านของ ตนเองได้ดี.....	.....	.....	.....
42	ข้าพเจ้าสามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ดี.....	.....	.....	.....
43	ข้าพเจ้าสามารถรับรู้ได้ถูกต้องว่าสิ่งใดควรทำ หรือไม่ควรทำ.....	.....	.....	.....
44	แม้จะรู้สึกโกรธสักเพียงใด ข้าพเจ้าก็ไม่แสดงให้ ผู้อื่นเห็น.....	.....	.....	.....
45	ข้าพเจ้าไม่ลังเลที่จะเป็นฝ่ายเข้าไปพูดคุยกับบุคคล อื่นก่อน.....	.....	.....	.....
46	ข้าพเจ้ากำกับอารมณ์ของตนเองได้ดี.....	.....	.....	.....
47	เป็นการง่ายสำหรับข้าพเจ้าที่จะสร้างมิตรใหม่.....	.....	.....	.....
48	ข้าพเจ้าเข้าใจและเรียนรู้ที่จะปฏิบัติตนให้เหมาะสม ในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น.....	.....	.....	.....
49	เมื่อทำงานกลุ่มข้าพเจ้าให้ความร่วมมือใน การทำงานอย่างเต็มความสามารถ.....	.....	.....	.....
50	หากต้องออกไปรายงานหน้าชั้นแล้วถูกแซวหรือ วิจารณ์ข้าพเจ้าจะสูญเสียความมั่นใจจนพูดต่อไป ไม่ได้.....	.....	.....	.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการกล้าแสดงออก

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นหรือพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด โดยกำหนดระดับความรู้สึกต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออกดังต่อไปนี้

ระดับพฤติกรรมกล้าแสดงออก	ระดับคะแนน
ทุกครั้ง	5
บ่อยครั้ง	4
บางครั้ง	3
นานๆ ครั้ง	2
แทบไม่เคย	1

หัวข้อ	ระดับพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
1. แสดงท่าทางลำบากใจที่จะชมเชยหรือยกย่องสรรเสริญเพื่อน					
2. แสดงท่าทางลำบากใจที่จะขอร้องให้เพื่อนช่วยทำอะไรให้					
3. กล้าจะบอกปฏิเสธเมื่อเพื่อนขอร้องให้ทำในสิ่งที่ไม่ดี					
4. แสดงความซาบซึ้งใจเมื่อเพื่อนให้ความช่วยเหลือ					
5. กล้าที่จะถามปัญหาในชั้นเรียน และไม่มีความรู้สึกประหม่า					
6. สามารถสื่อสารกับเพื่อนได้อย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา					
7. เมื่อออกมาพูดหน้าชั้นไม่ประหม่า พูดเสียงดังฟังชัด					
8. พูดเกี่ยวกับเรื่องของตัวเองให้เพื่อนฟังโดยไม่ขวยเขิน					
9. ขณะที่กำลังเรียนเมื่อเพื่อนส่งเสียงดังมากเกินไปสามารถขอร้องเพื่อนให้หยุดทำเสียงดัง					

หัวข้อ	ระดับพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
10. ยืนยันที่จะให้เพื่อนร่วมห้องช่วยทำงาน					
11. พยายามเข้าหาสังคมเพื่อฝึกพูดและแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น					
12. เมื่อเพื่อนหักหน้า ไม่แสดงท่าทางไม่พอใจออกมาทันที					
13. เมื่อทำงานร่วมกับผู้อื่น จะรู้สึกมีความเชื่อมั่นในการคิดหรือการกระทำของตนเอง					
14. รู้สึกภูมิใจที่เพื่อนร่วมห้องยอมรับความสามารถและข้อจำกัด					
15. แสดงความรู้สึกยอมรับและนับถือเมื่อเพื่อนทำงานประสบความสำเร็จได้อย่างไม่ขวยเขิน					
16. เห็นค่าในตนเองสูง กล้าแสดงออกถึงความต้องการของตนเอง					
17. เมื่อมีการสนทนากล้าที่จะสบตากับคู่สนทนา					
18. กล้าหักทนายผู้อื่นก่อน เป็นเรื่องที่ทำได้อย่างสบายใจ					
19. เพื่อนในกลุ่มให้ความจริงใจ					
20. กล้าที่จะเป็นผู้นำกลุ่มในการอภิปราย					
21. เมื่อทำงานกับเพื่อนทำให้มีแรงผลักดันในการทำงาน					
22. เมื่อทำงานกลุ่มสามารถระงับสิ่งที่ไม่ชอบและรับฟังผู้อื่นพูด					
23. ชอบแสดงความคิดเห็น					
24. เมื่อมีการอภิปรายในชั้นเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ					
25. กล้าแสดงความรู้สึกหรือความเห็นใจบุคคลอื่น					
26. มีความมั่นคงในข้อคิดเห็นของตนเองแม้เพื่อนในกลุ่มไม่เห็นด้วย					

หัวข้อ	ระดับพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
27. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
28. เมื่ออภิปรายกลุ่มในชั้นเรียน กล้าวิพากษ์วิจารณ์ ความคิดเห็นของคนอื่น					
29. ขณะที่กำลังเข้าอภิปรายกลุ่ม อาจารย์พูดสิ่งที่ คิดว่าไม่เป็นความจริง กล้าที่จะท้วงต่ออาจารย์					
30. การได้ร่วมทำงานหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ เพื่อนทำให้มีความเข้าใจเนื้อหาที่เรียน					

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดแล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่อง ก ข ค หรือ ง ในกระดาษคำตอบ

ข้อ	เนื้อหา	วิเคราะห์ด้านพุทธิพิสัยของบลูม
1	พระภิกษุที่ต้องศึกษาคันถุระ หมายถึงข้อใด ก. การเรียนพระคัมภีร์ ข. การฝึกฝนอบรมจิตใจ ค. การฝึกจิตใจให้พ้นจากกิเลส ง. การเรียนรู้ด้านหลักการควบคู่กับการปฏิบัติตน	ความรู้ ความจำ (Knowledge) วิเคราะห์จากเรื่องที่ต้องการรู้ ว่าผู้เรียน จำข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงได้
2	การกระทำในข้อใดจัดว่าเป็นการบำรุงรักษาวัด ก. อ้นชักชวนเพื่อนๆ ไปทำบุญ ข. เกตุชวนญาติไปสร้างศาลาวัด ค. กานต์ทอดผ้าป่าเป็นประจำทุกปี ง. ทองห้ามบุคคลภายนอกเข้าไปนั่งมั่วสุมในวัด	ความเข้าใจ (Comprehension) วิเคราะห์จากความสามารถใน การแปลความการตีความและ ขยายความ ในเรื่องราวและ สาเหตุการณ์ต่างๆ ได้
3	เมื่อนักเรียนไปพบพระสงฆ์ ควรปฏิบัติตนตามข้อใด จึงสมควรที่สุด ก. พุดกับท่านอย่างเป็นกันเอง ข. ประนมมือพุดกับพระผู้ใหญ่ด้วยทุกครั้ง ค. พุดกับท่านด้วยเสียงดังเป็นพิเศษ ไม่พุดอ้อมแอ้ม ง. ชวนท่านคุยในเรื่องข่าวต่างๆ ในหน้าแรกของ หนังสือพิมพ์	ความรู้ ความจำ (Knowledge) วิเคราะห์จากเรื่องที่ต้องการรู้ ว่าผู้เรียน จำข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงได้
4	การแสดงปาฐกถาธรรม หมายถึงข้อใด ก. การแสดงธรรมในพิธีทำบุญ ข. การแสดงธรรมให้แก่ประชาชนจำนวนมาก ค. การแสดงธรรมที่ตัดรูปแบบและพิธีกรรมออกไป ง. การแสดงธรรมที่ใช้สำนวนโวหารเป็นทางราชการ	ความรู้ ความจำ (Knowledge) วิเคราะห์จากเรื่องที่ต้องการรู้ ว่าผู้เรียน จำข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงได้

ข้อ	เนื้อหา	วิเคราะห์ด้านพุทธิพิสัยของบลูม
5	<p>การเผยแพร่พระพุทธศาสนาวิธีที่ดีที่สุดของพระสงฆ์คือข้อใด</p> <p>ก. ฝึกการคิดวิเคราะห์</p> <p>ข. แสดงธรรมะให้คนเข้าใจ</p> <p>ค. ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง</p> <p>ง. แสดงธรรมะทางวิทยุ-โทรทัศน์</p>	<p>การสังเคราะห์ (Synthesis)</p> <p>วิเคราะห์จากการนำเอาองค์ประกอบต่างๆ ที่แยกกันมารวมเข้ากันในรูปแบบใหม่ ถ้าสามารถสังเคราะห์ได้ก็สามารถประเมินได้ด้วย</p>
6	<p>การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ ตรงกับข้อใด</p> <p>ก. การกราบ 3 ครั้ง โดยใช้มือคร่อมเข่า และศีรษะจรดพื้น</p> <p>ข. การกราบโดยใช้อวัยวะทั้ง 5 คือ เข่า 2 มือ 2 หน้าผาก 1 จรดพื้น</p> <p>ค. การกราบแบ่มือ โดยใช้อวัยวะทั้ง 5 คือ เข่า 2 แขน 2 และหน้าผาก 1</p> <p>ง. การกราบพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ โดยกราบ 3 ครั้ง แคมมือ พร้อมรำลึกถึงคุณพระรัตนตรัย</p>	<p>ความเข้าใจ (Comprehension)</p> <p>วิเคราะห์จากความสามารถในการแปลความการตีความและขยายความ ในเรื่องราวและสาเหตุการณ์ต่างๆ ได้</p>
7	<p>งานใดมีการจัดสวดพระอภิธรรม (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. งานศพ</p> <p>ข. งานบวช</p> <p>ค. งานทำบุญบ้าน</p> <p>ง. งานมงคลสมรส</p>	<p>การวิเคราะห์ (Analysis) วิเคราะห์จากการแยกแยะข้อมูลออกเป็นส่วนย่อยๆ และพยายามมองหาส่วนประกอบว่ามีความสัมพันธ์และการจัดรวบรวม</p>
8	<p>ในการฟังพระธรรมเทศนาจะต้องปฏิบัติข้อใดเป็นอันดับแรก</p> <p>ก. ถวายไทยธรรม</p> <p>ข. รับศีล อาราธนาธรรม</p> <p>ค. ประนมมือฟังพระธรรมเทศนา</p> <p>ง. ตั้งใจสังกระเสจไปตามบทสวดมนต์</p>	<p>การวิเคราะห์ (Analysis) วิเคราะห์จากการแยกแยะข้อมูลออกเป็นส่วนย่อยๆ และพยายามมองหาส่วนประกอบว่ามีความสัมพันธ์และการจัดรวบรวม</p>

ข้อ	เนื้อหา	วิเคราะห์ด้านพุทธิพิสัยของบลูม
9	<p>การฟังเจริญพระพุทธรูป มีจุดมุ่งหมายใดเป็นสำคัญ</p> <p>ก. ความเป็นมงคล</p> <p>ข. ป้องกันอันตราย</p> <p>ค. รำลึกถึงคุณพระพุทธรูปเจ้า</p> <p>ง. รำลึกถึงคุณพระรัตนตรัย</p>	<p>การประเมินค่า (Evaluation)</p> <p>วิเคราะห์จากการใช้เกณฑ์ และมาตรฐานเพื่อพิจารณาว่าจุดมุ่งหมายที่ต้องการนั้นบรรลุผลหรือไม่</p>
10	<p>ก้องภพหมั่นไปเยี่ยมวีระที่โรงพยาบาลอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>การกระทำของก้องภพตรงกับข้อใด</p> <p>ก. ไม่ทิ้งเพื่อนยามทุกข์ยาก</p> <p>ข. เพื่อแบ่งปัน</p> <p>ค. มีความสุจริต</p> <p>ง. เป็นที่พึ่งได้</p>	<p>การสังเคราะห์ (Synthesis)</p> <p>วิเคราะห์จากการนำเอาองค์ประกอบต่างๆ ที่แยกกันมารวมเข้ากันในรูปแบบใหม่ ถ้าสามารถสังเคราะห์ได้ก็สามารถประเมินได้ด้วย</p>
11	<p>วันจาตุรงคสันนิบาต หมายถึงวันใด</p> <p>ก. วันมาฆบูชา</p> <p>ข. วันวิสาขบูชา</p> <p>ค. วันเข้าพรรษา</p> <p>ง. วันอาสาฬหบูชา</p>	<p>ความรู้ ความจำ (Knowledge)</p> <p>วิเคราะห์จากเรื่องที่ต้องการรู้ว่าผู้เรียน จำข้อมูลที่ เป็นข้อเท็จจริงได้</p>
12	<p>วันวิสาขบูชา มีความสำคัญอย่างไร</p> <p>ก. เป็นวันที่พระสาวกจำนวน 1,250 รูป มาประชุมโดยมิได้นัดหมาย</p> <p>ข. เป็นวันคล้ายวันประสูติ วันตรัสรู้ และวันปรินิพพานของพระพุทธรูปเจ้า</p> <p>ค. เป็นวันที่พระรัตนตรัย คือ พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ครบทั้ง 3 องค์</p> <p>ง. เป็นวันที่พระพุทธรูปเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาชื่อว่าธัมมจักกัปปวัตตนสูตร</p>	<p>ความเข้าใจ (Comprehension)</p> <p>วิเคราะห์จากความสามารถในการแปลความการตีความและขยายความ ในเรื่องราวและสาเหตุการณ์ต่างๆ ได้</p>

ข้อ	เนื้อหา	วิเคราะห์ด้านพุทธิพิสัยของบลูม
13	<p>วันที่มีความสัมพันธ์กับการตักบาตรเทโวโรหณะ คือวันใด</p> <p>ก. วันมาฆบูชา</p> <p>ข. วันเข้าพรรษา</p> <p>ค. วันออกพรรษา</p> <p>ง. วันอาสาฬหบูชา</p>	<p>วิเคราะห์ด้านพุทธิพิสัยของบลูม</p> <p>การวิเคราะห์ (Analysis) วิเคราะห์จากการแยกแยะข้อมูลออกเป็นส่วนย่อยๆ และพยายามมองหาส่วนประกอบว่ามีความสัมพันธ์และการจัดรวบรวม</p>
14	<p>พระพุทธเจ้าทรงแสดงหลักธรรมสำคัญเรื่องใดในวันมาฆบูชา</p> <p>ก. อริยสัจ 4</p> <p>ข. โอวาทปาฏิโมกข์</p> <p>ค. ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร</p> <p>ง. ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค</p>	<p>ความเข้าใจ (Comprehension) วิเคราะห์จากความสามารถในการแปลความการตีความและขยายความ ในเรื่องราวและสาเหตุการณ์ต่างๆ ได้</p>
15	<p>การประกอบพิธีเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาตามข้อใด</p> <p>ก. เดินรอบพระอุโบสถ 3 รอบ</p> <p>ข. เดินเวียนซ้ายรอบพระอุโบสถ</p> <p>ค. เดินเวียนขวารอบพระอุโบสถ 3 รอบ</p> <p>ง. เดินเวียนเทียนภายในพระอุโบสถ 3 รอบ</p>	<p>การนำไปใช้ (Application) วิเคราะห์จากการตีความของข้อมูล เมื่อต้องการทราบว่าข้อมูลนั้นมีประเด็นสำคัญอะไรบ้างต้องอาศัย และรู้จักเปรียบเทียบ แยกแยะ ความแตกต่าง พิจารณานำข้อมูลไปใช้โดยให้เหตุผลได้</p>
16	<p>ช่วงฤดูกาลของวันเข้าพรรษานั้น มีประโยชน์ต่อพระสงฆ์อย่างไร</p> <p>ก. พระสงฆ์ได้มีเวลาศึกษาพระธรรมวินัยมากขึ้น</p> <p>ข. ชาวบ้านได้มีเวลาทำบุญตักบาตรและฟังธรรม</p> <p>ค. พระสงฆ์ได้มีโอกาสนกล่าวคำตักเตือนซึ่งกันและกัน</p> <p>ง. พระสงฆ์ได้มีเวลาพักผ่อนจากการเผยแผ่พระพุทธศาสนา</p>	<p>การนำไปใช้ (Application) วิเคราะห์จากการตีความของข้อมูล เมื่อต้องการทราบว่าข้อมูลนั้นมีประเด็นสำคัญอะไรบ้างต้องอาศัย และรู้จักเปรียบเทียบ แยกแยะ ความแตกต่าง พิจารณานำข้อมูลไปใช้โดยให้เหตุผลได้</p>

ข้อ	เนื้อหา	วิเคราะห์ด้านพุทธิพิสัยของบลูม
17	การกระทำใดจัดทำเป็นอามิสบูชา ก. ฟังธรรม ข. ถือบิณฑบาต ค. ทำสมาธิทุกเช้า ง. จัดโต๊ะหมู่บูชาพระพุทธรูป	ความเข้าใจ (Comprehension) วิเคราะห์จากความสามารถในการแปลความการตีความและขยายความ ในเรื่องราวและสาเหตุการณ์ต่างๆ ได้
18	ข้อใดเป็นการเริ่มต้นประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ก. จุดธูปเทียน ข. อาราธนาศีล ค. อาราธนาธรรม ง. กราบพระรัตนตรัย	การนำไปใช้ (Application) วิเคราะห์จากการตีความของข้อมูล เมื่อต้องการทราบว่าข้อมูลนั้นมีประเด็นสำคัญอะไรบ้างต้องอาศัย และรู้จักเปรียบเทียบ แยกแยะ ความแตกต่าง พิจารณานำข้อมูลไปใช้โดยให้เหตุผลได้
19	คำอาราธนาศีล มีคำเริ่มต้นอย่างไร ก. อรหํ สมมา...18 ข. วิปตติ ปฏิพาหาย... ค. มยํ ภนฺเต วิสฺสุ วิสฺสุ ... ง. พรหฺมา จ โลกาทิปตี...	ความรู้ ความจำ (Knowledge) วิเคราะห์จากเรื่องที่ต้องการรู้ว่าผู้เรียน จำข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงได้
20	พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมข้อใด ในวันอาสาฬหบูชา ก. อริยสัจ 4 ข. โอวาทปฏิบัติโมกข์ ค. จาตุรงคสันนิบาต ง. ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร	การสังเคราะห์ (Synthesis) วิเคราะห์จากการนำเอาองค์ประกอบต่างๆ ที่แยกกันมารวมเข้ากันในรูปแบบใหม่ ถ้าสามารถสังเคราะห์ได้ก็สามารถประเมินได้ด้วย
21	การอาราธนาธรรม หมายถึงอะไร ก. การเชื่อเชิญให้พระสงฆ์ให้พร ข. การเชื่อเชิญพระสงฆ์ให้แสดงธรรม ค. การเชื่อเชิญพระสงฆ์ให้ทานบอกถึงศีล ง. การเชื่อเชิญพระสงฆ์ให้สวดมนต์ในบทที่ว่าด้วยพุทธานุภาพ	ความรู้ ความจำ (Knowledge) วิเคราะห์จากเรื่องที่ต้องการรู้ว่าผู้เรียน จำข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงได้

ข้อ	เนื้อหา	วิเคราะห์ด้านพุทธิพิสัยของบลูม
22	<p>ข้อใดต่อไปนี้เป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าโดยตรง</p> <p>ก. วันเข้าพรรษา</p> <p>ข. วันออกพรรษา</p> <p>ค. วันธรรมสวนะ</p> <p>ง. วันอัฐมีบูชา</p>	<p>การวิเคราะห์ (Analysis) วิเคราะห์จากการแยกแยะข้อมูลออกเป็นส่วนย่อยๆ และพยายามมองหาส่วนประกอบว่ามีความสัมพันธ์และการจัดรวบรวม</p>
23	<p>อาณนที่ไม่ต้องการเป็นหนี้ผู้อื่น เขาจะต้องปฏิบัติตามข้อใด</p> <p>ก. อายุโกศล</p> <p>ข. คิหิสุข</p> <p>ค. ปธาน 4</p> <p>ง. กรรม</p>	<p>การนำไปใช้ (Application) วิเคราะห์จากการตีความของข้อมูล เมื่อต้องการทราบว่าข้อมูลนั้นมีประเด็นสำคัญอะไรบ้างต้องอาศัย และรู้จักเปรียบเทียบแยกแยะ ความแตกต่าง พิจารณานำข้อมูลไปใช้โดยให้เหตุผลได้</p>
24	<p>คำรณเป็นตัวแทนเพื่อนๆ ในห้องเรียนกล่าวขอบคุณคุณครูที่ช่วยสอนพิเศษให้แก่นักเรียน การกระทำดังกล่าวสอดคล้องกับเรื่องใด</p> <p>ก. การสำนึกในความดีความชั่ว</p> <p>ข. การให้แก่ผู้สมควรให้</p> <p>ค. การบูชาผู้ควรบูชา</p> <p>ง. การคบบัณฑิต</p>	<p>การวิเคราะห์ (Analysis) วิเคราะห์จากการแยกแยะข้อมูลออกเป็นส่วนย่อยๆ และพยายามมองหาส่วนประกอบว่ามีความสัมพันธ์และการจัดรวบรวม</p>
25	<p>คุณธรรมที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงามได้แก่เรื่องใด</p> <p>ก. คบคนดี พังกรรม ดินหาเหตุผล ปฏิบัติธรรม</p> <p>ข. พอใจสิ่งที่กระทำ มีความพากเพียรดูแลกิจธุระ</p> <p>ค. ใช้ปัญญาไตร่ตรองพิจารณาในการประกอบกิจการงาน</p> <p>ง. ความพากเพียร ชยัน มุมานะ ที่จะเอาชนะความลำบาก</p>	<p>การสังเคราะห์ (Synthesis) วิเคราะห์จากการนำเอาองค์ประกอบต่างๆ ที่แยกกันมารวมเข้ากันในรูปแบบใหม่ ถ้าสามารถสังเคราะห์ได้ก็สามารถประเมินได้ด้วย</p>

ข้อ	เนื้อหา	วิเคราะห์ด้านพุทธิพิสัยของบลูม
26	<p>ถึงแม้ว่าแก้วจะเรียนหนังสือไม่เก่งแต่เธอก็ตั้งใจเรียนอ่านหนังสือ แสวงหาความรู้ตลอดเวลาเธอพอใจที่ผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เพราะเธอได้ใช้ความพยายามเต็มที่แล้ว แสดงว่าแก้วได้ปฏิบัติตามหลักธรรมข้อใด</p> <p>ก. ชั้นที่ 5 กรรม</p> <p>ข. คิหิสุข สัมมาสติ</p> <p>ค. อิทธิบาท 4 สุข 2</p> <p>ง. อบายมุข 6 อิทธิบาท 4</p>	<p>การสังเคราะห์ (Synthesis)</p> <p>วิเคราะห์จากการนำเอาองค์ประกอบต่างๆ ที่แยกกันมารวมเข้ากันในรูปแบบใหม่ ถ้าสามารถสังเคราะห์ได้ก็สามารถประเมินได้ด้วย</p>
27	<p>ตะวันชอบชวนเดือนฉายไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุดทุกเช้าก่อนเข้าเรียน ทำให้เดือนฉายมีความรู้รอบตัวหลายอย่าง เหตุการณ์นี้สอดคล้องกับข้อใด</p> <p>ก. ความพยายาม</p> <p>ข. ความเอาใจใส่</p> <p>ค. กายกรรม</p> <p>ง. การคบบัณฑิต</p>	<p>การสังเคราะห์ (Synthesis)</p> <p>วิเคราะห์จากการนำเอาองค์ประกอบต่างๆ ที่แยกกันมารวมเข้ากันในรูปแบบใหม่ ถ้าสามารถสังเคราะห์ได้ก็สามารถประเมินได้ด้วย</p>
28	<p>“วิวัฒนาการพยายามหักห้ามใจตนเองที่จะไม่เล่นการพนัน” ข้อความดังกล่าวนี้สอดคล้องกับหลักธรรมใด</p> <p>ก. ปธาน 4 อบายมุข 6</p> <p>ข. สุข 2 อบายมุข 6</p> <p>ค. ชั้นที่ 5 ปธาน 4</p> <p>ง. คิหิสุข สุข 2</p>	<p>ความเข้าใจ (Comprehension)</p> <p>วิเคราะห์จากความสามารถในการแปลความการตีความและขยายความ ในเรื่องราวและสาเหตุการณ์ต่างๆ ได้</p>
29	<p>การกระทำของใครจัดเป็น “ศีลสิกขา”</p> <p>ก. เดือนรู้ว่าพ่อแม่มีฐานะยากจนจึงใช้เงินอย่างประหยัด</p> <p>ข. หวานต้องการพัฒนาหมู่บ้านของเขาให้เจริญ</p> <p>ค. น้องคิดว่าเมื่อเป็นนักเรียนต้องตั้งใจเรียน</p> <p>ง. ตุ่มเป็นคนที่ถูกจาสุภาพอ่อนโยน</p>	<p>การนำไปใช้ (Application) วิเคราะห์จากการตีความของข้อมูล เมื่อต้องการทราบว่าข้อมูลนั้นมีประเด็นสำคัญอะไรบ้างต้องอาศัยและรู้จักเปรียบเทียบแยกแยะความแตกต่าง พิจารณานำข้อมูลไปใช้โดยให้เหตุผลได้</p>

ข้อ	เนื้อหา	วิเคราะห์ด้านพุทธิพิสัยของบลูม
30	<p>การกระทำข้อใดจัดว่าเป็นการระลึกชอบ</p> <p>ก. มุกเหล็กเลี้ยงการพบปะพูดคุยกับเหมียว ซึ่งเป็นคนที่มีนิสัยก้าวร้าว</p> <p>ข. แมวพยายามเก็บเงินเพื่อซื้อรถจักรยานไว้ขี่ไปโรงเรียน</p> <p>ค. แหม่มรู้ตัวว่าเป็นนักเรียนต้องตั้งใจเรียน</p> <p>ง. มดตั้งใจอ่านหนังสือให้จบหนึ่งเล่ม</p>	<p>ความเข้าใจ (Comprehension)</p> <p>วิเคราะห์จากความสามารถในการแปลความการตีความและขยายความ ในเรื่องราวและสาเหตุการณ์ต่างๆ ได้</p>
31	<p>จากคำกล่าวที่ว่า “ประเทศไทยเป็นดินแดนเสรีในการนับถือศาสนา” หมายความว่าอย่างไร</p> <p>ก. คนไทยสามารถนับถือศาสนาได้หลายศาสนา</p> <p>ข. ศาสนาหลายศาสนาเข้ามาเผยแผ่ในประเทศไทย</p> <p>ค. ประเทศไทยให้ประชาชนมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา</p> <p>ง. คนไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ</p>	<p>การสังเคราะห์ (Synthesis)</p> <p>วิเคราะห์จากการนำเอาองค์ประกอบต่างๆ ที่แยกกันมารวมเข้ากันในรูปแบบใหม่ ถ้าสามารถสังเคราะห์ได้ก็สามารถประเมินได้ด้วย</p>
32	<p>คำสอนของพระพุทธศาสนา ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลามที่เหมือนกัน คือข้อใด</p> <p>ก. การรักผู้อื่นเหมือนรักตนเอง</p> <p>ข. การปฏิบัติตามหลักอาศรม 4</p> <p>ค. การศรัทธาในเอกภาพของพระเป็นเจ้า</p> <p>ง. การทำแต่ความดี งดเว้นการทำชั่ว</p>	<p>ความเข้าใจ (Comprehension)</p> <p>วิเคราะห์จากความสามารถในการแปลความการตีความและขยายความ ในเรื่องราวและสาเหตุการณ์ต่างๆ ได้</p>
33	<p>ศาสนาอิสลามมีข้อห้ามเกี่ยวกับการดื่มสุราและของมีเมา สอดคล้องกับหลักธรรมใดของพระพุทธศาสนา</p> <p>ก. ปธาน 4</p> <p>ข. อกุศลมูล</p> <p>ค. เบญจศีล ข้อ 5</p> <p>ง. อบายมุข 6 ข้อ 5</p>	<p>ความเข้าใจ (Comprehension)</p> <p>วิเคราะห์จากความสามารถในการแปลความการตีความและขยายความ ในเรื่องราวและสาเหตุการณ์ต่างๆ ได้</p>

ข้อ	เนื้อหา	วิเคราะห์ด้านพุทธิพิสัยของบลูม
34	<p>ข้อใดจัดเป็นการดำรงอยู่อย่างพอเพียงตามหลักธรรมของศาสนา</p> <p>ก. แข่งขันการหาความสุขทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ</p> <p>ข. มีการผลิตทางด้านอุตสาหกรรมให้น้อย</p> <p>ค. เมื่อมีปัญญาก็สามารถแก้ไขได้</p> <p>ง. เดินสายกลาง ฟังตนเองได้</p>	<p>ความเข้าใจ (Comprehension)</p> <p>วิเคราะห์จากความสามารถในการแปลความการตีความและขยายความ ในเรื่องราวและสาเหตุการณ์ต่างๆ ได้</p>
35	<p>ศาสนาใดที่มีแหล่งกำเนิดในภูมิภาคเอเชีย แต่มีผู้นับถือมากในทวีปยุโรป อเมริกา และแอฟริกา</p> <p>ก. ศาสนาคริสต์</p> <p>ข. ศาสนาอิสลาม</p> <p>ค. พระพุทธศาสนา</p> <p>ง. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู</p>	<p>ความรู้ ความจำ (Knowledge)</p> <p>วิเคราะห์จากเรื่องที่ต้องการรู้ว่าผู้เรียน จำข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงได้</p>
36	<p>ในสังคมที่ผู้คนเต็มไปด้วยความเห็นแก่ตัว เราควรนำหลักธรรมข้อใดในศาสนาคริสต์มาใช้พัฒนาตนเอง</p> <p>ก. หลักความรัก</p> <p>ข. หลักตรีเอกภาพ</p> <p>ค. หลักความกตัญญูกตเวทิต์</p> <p>ง. หลักความขยันหมั่นเพียร</p>	<p>การวิเคราะห์ (Analysis) วิเคราะห์จากการแยกแยะข้อมูลออกเป็นส่วนย่อยๆ และพยายามมองหาส่วนประกอบว่ามีความสัมพันธ์และการจัดรวบรวม</p>
37	<p>คำสอนของศาสนาคริสต์เรื่องห้ามฆ่าคนและสัตว์ สอดคล้องกับหลักเบญจศีลของพระพุทธศาสนาข้อใด</p> <p>ก. มุสาวาทา เวรมณี</p> <p>ข. ปาณาติปาตา เวรมณี</p> <p>ค. อทินนาทานา เวรมณี</p> <p>ง. กาเมสุมิจฉาจารา เวรมณี</p>	<p>การวิเคราะห์ (Analysis) วิเคราะห์จากการแยกแยะข้อมูลออกเป็นส่วนย่อยๆ และพยายามมองหาส่วนประกอบว่ามีความสัมพันธ์และการจัดรวบรวม</p>

ข้อ	เนื้อหา	วิเคราะห์ด้านพุทธิพิสัยของบลูม
38	<p>“ก้อยต้องตื่นแต่เช้าตรู่ เพื่อช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านก่อนไปโรงเรียนทุกเช้า แต่ก้อยมีความพอใจ” ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับหลักกรรมใดมากที่สุด</p> <p>ก. ทุกข์ ข. ชั้น 5 ค. สันโดษ ง. ไตรสิกขา</p>	<p>การประเมินค่า (Evaluation) วิเคราะห์จากการใช้เกณฑ์ และมาตรฐานเพื่อพิจารณาว่าจุดมุ่งหมายที่ต้องการนั้นบรรลุผลหรือไม่</p>
39	<p>“ลุงมาและป้าแม่ เป็นชาวสวนที่มีรายได้มากขึ้นทุกปี ทำให้พวกเขามีความสุข” ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับข้อใด</p> <p>ก. สุขที่เกิดจากการไม่เป็นหนี้ ข. สุขที่เกิดจากการประพัตินไม่มีโทษ ค. สุขที่เกิดจากการมีทรัพย์ที่หามาได้โดยชอบธรรม ง. สุขที่เกิดจากการใช้จ่ายทรัพย์เพื่อเลี้ยงชีพและบำเพ็ญประโยชน์</p>	<p>การประเมินค่า (Evaluation) วิเคราะห์จากการใช้เกณฑ์ และมาตรฐานเพื่อพิจารณาว่าจุดมุ่งหมายที่ต้องการนั้นบรรลุผลหรือไม่</p>
40	<p>ถ้าทุกคนปฏิบัติตามหลักกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือในการดำรงชีวิตแบบพอเพียงและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม จะมีผลดีในข้อใด</p> <p>ก. มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศาสนิกชน ข. มีความเข้าใจในวิถีธรรมชาติ ค. การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ง. ธรรมชาติไม่ถูกทำลาย</p>	<p>การนำไปใช้ (Application) วิเคราะห์จากการตีความของข้อมูล เมื่อต้องการทราบว่าข้อมูลนั้นมีประเด็นสำคัญอะไรบ้างต้องอาศัย และรู้จักเปรียบเทียบแยกแยะ ความแตกต่าง พิจารณานำข้อมูลไปใช้โดยให้เหตุผลได้</p>

เฉลยคำตอบ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ก	21. ข
2. ข	22. ง
3. ข	23. ข
4. ค	24. ค
5. ค	25. ก
6. ข	26. ค
7. ก	27. ง
8. ข	28. ก
9. ค	29. ง
10. ก	30. ข
11. ก	31. ค
12. ข	32. ง
13. ค	33. ค
14. ข	34. ง
15. ค	35. ก
16. ก	36. ก
17. ง	37. ข
18. ก	38. ค
19. ค	39. ค
20. ง	40. ค

ตัวอย่างเอกสารประกอบการสอนรายวิชาพระพุทธศาสนาร่วมกับ การเรียนรู้แบบ LT และการเรียนรู้แบบ STAD

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยที่ 6 เรื่อง วันสำคัญทางศาสนาและศาสนพิธี	เวลา 12 ชั่วโมง
แผนการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง วันมาฆบูชา	เวลา 2 ชั่วโมง
สอนวันที่ 12,19 เดือน มกราคม พ.ศ. 2559	ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558

สาระที่ 1 : ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานที่ ส.1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด

ส 1.2 ม.1/5 อธิบายประวัติ ความสำคัญ และ ปฏิบัติตนในวันสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด ได้ถูกต้อง

สาระสำคัญ

วันมาฆบูชา เป็นวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 มีเหตุการณ์อัศจรรย์ที่ พระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้าจำนวน 1,250 รูป มาเฝ้าพระพุทธเจ้า ณ วัดเวฬุวัน เมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ โดยมีได้นัดหมายกันพระสงฆ์ทั้งหมดเป็นพระอรหันต์ผู้ได้อภิญญา 6 และเป็นผู้ที่ได้รับการอุปสมบท โดยตรงจากพระพุทธเจ้า ในวันนี้พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์ ในที่ประชุมสงฆ์เหล่านั้น ซึ่งเป็นทั้งหลักการอุดมการณ์และวิธีการปฏิบัติที่นำไปใช้ได้ทุกสังคม มีเนื้อหา โดยสรุปคือให้ละความชั่วทุกชนิด ทำความดี ให้ถึงพร้อม และทำจิตใจให้ผ่องใส

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมาย ความสำคัญ ประวัติความเป็นมาของวันมาฆบูชาได้
2. บอกการถือปฏิบัติวันมาฆบูชาในประเทศไทยได้
3. สรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมที่ควรนำไปปฏิบัติได้

สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของวันมาฆบูชา
- ประวัติความเป็นมาของวันมาฆบูชา
- การถือปฏิบัติวันมาฆบูชาในประเทศไทย
- หลักธรรมที่ควรนำไปปฏิบัติในวันมาฆบูชา

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์และการจัดกลุ่ม

1.1 ครูแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้กับนักเรียน

1.2 จัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน (สูง ปานกลาง และต่ำ) โดยกลุ่มสูง 2 คน ปานกลาง 2 คน และต่ำ 1 คน

2. นำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาพระพุทธศาสนา

เรื่องที่ 4 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (วันมาฆบูชา)

2.1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง วันมาฆบูชา

2.2 ศึกษาเอกสารประกอบการสอน เรื่อง วันมาฆบูชา

3. ขั้นกำหนดบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม

3.1 ครูให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามในกระดาษคำตอบรอบความรู้ และให้ตัวแทนของกลุ่มออกมานำเสนอคำตอบที่หน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งร่วมอภิปรายคำตอบที่ได้ว่าถูกต้องหรือไม่อย่างไร

3.2 นักเรียนแบ่งหน้าที่ในการทำงานกลุ่ม

4. ชั้นอธิบายงานที่มอบหมายแจ้งเงื่อนไขและอธิบายเกณฑ์ของความสำเ็จ

ครูให้ตัวแทนของกลุ่มออกมานำเสนอคำตอบที่หน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งร่วมอภิปรายคำตอบที่ได้ว่าถูกต้องหรือไม่ อย่างไร พร้อมทั้งครูแนะนำแนวคำตอบของกรอบความรู้

5. ชั้นฝึกทักษะและจัดสภาพให้เกิดความรับผิดชอบเกิดความร่วมมือระหว่างกลุ่มและนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ครูแจกกระดาษชาร์ตและปากกาเคมีให้นักเรียนทุกกลุ่ม และให้นักเรียนในกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับ เรื่อง หลักธรรม ที่ควรนำไปปฏิบัติในวันมาฆบูชา เป็นแผนผังความคิด และให้ส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

6. ชั้นทดสอบหลังเรียน

6.1 ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่อง วันมาฆบูชา แล้วสุ่มถามนักเรียนทีละคน โดยเน้นคำตอบที่หลากหลายและครอบคลุม

6.2 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง วันมาฆบูชา

7. ชั้นสรุปบทเรียน สรุปผลและประเมินผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญเรื่อง วันมาฆบูชา ที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรม

วัสดุอุปกรณ์ / สื่อ

1. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องที่ 4 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (วันมาฆบูชา)
2. แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน เรื่อง วันมาฆบูชา
3. กระดาษชาร์ต
4. ปากกาเคมี

การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด/สิ่งที่วัด

- ประเมินการทำกระดาษคำตอบ
- ประเมินการทำแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน เรื่อง วันมาฆบูชา
- การทำงานกลุ่ม
- พฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักเรียน

เครื่องมือ

- ตรวจกระดาษคำตอบ
- ตรวจแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน เรื่อง วันมาฆบูชา
- แบบประเมินการทำงานกลุ่ม
- แบบประเมินพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักเรียน

เกณฑ์การวัด

- เกณฑ์การประเมินตรวจกระดาษคำตอบ ต้องผ่านร้อยละ 80 ขึ้นไป
- เกณฑ์การประเมินตรวจแบบทดสอบ ต้องผ่านร้อยละ 80 ขึ้นไป
- เกณฑ์การประเมินการทำงานกลุ่ม ได้คะแนนรวม 12 ขึ้นถือว่า ผ่าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นายทวีศักดิ์ ตั้งอารีอรุณ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 27

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกหลังสอน

ผลการสอน

.....
.....
.....

ปัญหาอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นายสัจญนิตย์ ผลภิญโญ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เอกสารประกอบการสอนรายวิชาพระพุทธศาสนาร่วมกับ
การเรียนรู้แบบ LT และการเรียนรู้แบบ STAD

เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
ชุดที่ 1 วันมาฆบูชา

พัฒนาโดย
นายสัตย์นิตย์ ผลภิญโญ

คำนำ

เนื้อหาในเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจเบื้องต้น ในเรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักธรรมที่เกี่ยวข้องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและเข้าร่วมพิธีกรรมด้วยความเต็มใจ และปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมนั้น ย่อมทำให้เกิดความสงบสุขและเข้าถึงพระรัตนตรัย เอกสารประกอบการสอนรายวิชาพระพุทธศาสนาร่วมกับการเรียนรู้แบบ LT และการเรียนรู้แบบ STAD เล่มนี้ เป็นชุดที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชา เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเรื่อง ความหมาย ความสำคัญ ประวัติความเป็นมาของวันมาฆบูชา การถือปฏิบัติวันมาฆบูชาในประเทศไทย และหลักธรรมที่ควรนำไปปฏิบัติ ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น ให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกรานในบทเรียนสื่อประสมและนักเรียนได้ศึกษาอย่างเป็นระบบตามลำดับขั้นตอน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารประกอบการสอนรายวิชาพระพุทธศาสนาร่วมกับการเรียนรู้แบบ LT และการเรียนรู้แบบ STAD เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ของครูและนักเรียนเป็นอย่างดี นักเรียนสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

สัจฉนิตย์ ผลภิญโญ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ทดสอบก่อนเรียน	1
สาระสำคัญ	3
บทเรียนโปรแกรม	4
กรอบที่ 1 ความหมาย ความสำคัญ ประวัติความเป็นมาของวันมาฆบูชา	6
กรอบที่ 2 การถือปฏิบัติวันมาฆบูชาในประเทศไทย	8
ทดสอบหลังเรียน	10

ทำข้อสอบก่อนนะคะ

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย X ทับข้อ ก, ข, ค, ง ที่เห็นว่าถูกที่สุดในกระดาษคำตอบ (5 นาที)

1. หลักธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องในวันมาฆบูชา คือข้อใด
  - ก. ทศพิธราชธรรม 10
  - ข. อุपाทาน 4 นีวรณ 5 นิพพาน
  - ค. หลักการ 3 อุดมการณ์ 4 วิธีการ 6
  - ง. ความกตัญญู อริยสัจ 4 ความไม่ประมาท
2. ข้อใดหมายถึงวันมาฆบูชา
  - ก. การบูชา ในวันเพ็ญเดือน 3
  - ข. การบูชา ในวันเพ็ญเดือน 6
  - ค. การบูชา ในวันเพ็ญเดือน 8
  - ง. การบูชา ในวันเพ็ญเดือน 10
3. เหตุการณ์ใด **ไม่** ได้เกิดขึ้นในวันมาฆบูชา
  - ก. พระสงฆ์จำนวน 1,250 รูป มาประชุมพร้อมกันโดยมิได้นัดหมาย
  - ข. พระสงฆ์มาประชุมกันเป็นวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
  - ค. พระสงฆ์ทั้งหมดเป็นพระอรหันต์ผู้ได้อภิญญา 6
  - ง. พระสงฆ์ทั้งหมดเป็นผู้ได้รับการอุปสมบท โดยตรงจาก พระพุทธเจ้า

มีต่อ นะครับ

4. วันมาฆบูชาเรียกอีกอย่างว่าวันอะไร

- ก. วันโกธ
- ข. วันสารท
- ค. วันอัฐมีบูชา
- ง. วันจาตุรงคสันนิบาต

5. ข้อใดหมายถึงอุทฺธัจจะกุกกัจจะ

- ก. ความพอใจในกาม
- ข. ความอาสชาติพยาบาท
- ค. ความฟุ้งซ่าน รำคาญ
- ง. ความหดหู่ท้อแท้ ingshenghahavnon

นักเรียนตั้งใจทำนะครับ

ใบความรู้ที่ 1

ความหมาย ความสำคัญ ประวัติความเป็นมาของวันมาฆบูชา

ความหมาย

วันมาฆบูชา หมายถึง การบูชา ในวันเพ็ญเดือน 3 เนื่องในโอกาสคล้าย วันที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์

ความสำคัญ

วันมาฆบูชา เป็นวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 มีเหตุการณ์อัศจรรย์ที่พระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้าจำนวน 1,250 รูป มาเฝ้าพระพุทธเจ้า ณ วัดเวฬุวัน เมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ โดยมีได้นัดหมายกันพระสงฆ์ ทั้งหมดเป็นพระอรหันต์ผู้ได้อภิญญา 6 และเป็นผู้ที่ได้รับการอุปสมบท โดยตรงจากพระพุทธเจ้า ในวันนี้พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์ ในที่ประชุมสงฆ์เหล่านั้น ซึ่งเป็นทั้งหลักการอุดมการณ์และวิธีการปฏิบัติที่นำไปใช้ได้ทุกสังคม มีเนื้อหา โดยสรุปคือให้ละความชั่วทุกชนิด ทำความดี ให้ถึงพร้อมและทำจิตใจให้ผ่องใส

มีต่อหน้าต่อไปนะคะ

ประวัติความเป็นมาของวันมาฆบูชา

ส่วนที่เกี่ยวกับพระพุทธเจ้า หลังจากพระพุทธเจ้าตรัสรู้ได้ 9 เดือนขณะนั้นเมื่อเสร็จพุทธกิจแสดงธรรมที่ถ้ำสุกกรชาดาแล้ว เสด็จมาประทับที่วัดเวฬุวัน เมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ ประเทศอินเดียในปัจจุบัน วันนั้นตรงกับวันเพ็ญ เดือนมาฆะหรือเดือน 3 ในเวลาบ่าย พระอรหันต์สาวกของพระพุทธเจ้า มาประชุม พร้อมกัน ณ ที่ประทับของพระพุทธเจ้า นับเป็นเหตุอัศจรรย์ที่มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. วันนั้นเป็นวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
2. พระสงฆ์จำนวน 1,250 รูป มาประชุมพร้อมกันโดยมิได้ นัดหมาย
3. พระสงฆ์ทั้งหมดเป็นพระอรหันต์ผู้ได้อภิญญา 6
4. พระสงฆ์ทั้งหมดเป็นผู้ได้รับการอุปสมบท โดยตรงจาก พระพุทธเจ้า

เพราะเหตุที่มีองค์ประกอบสำคัญดังกล่าว จึงมีชื่อเรียก อีกอย่างหนึ่งว่า วันจาตุรงคสันนิบาต และในโอกาสนี้ พระพุทธเจ้า ได้แสดงโอวาทปาติโมกข์ ในที่ประชุมสงฆ์เหล่านั้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นการประกาศหลักการอุดมการณ์ และวิธีการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา

คำถามใบความรู้ที่ 1

วันมาฆบูชา

เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าวันอะไร

ใบความรู้ที่ 2

การถือปฏิบัติวันมาฆบูชาในประเทศไทย

พิธีวันมาฆบูชานี้ เดิมทีเดียวในประเทศไทยไม่เคยทำมาก่อน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงอธิบายไว้ว่าเกิดขึ้นในสมัย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ โดยทรงถือตามแบบของโบราณบัณฑิตที่ได้นิยามกันว่า วันมาฆะบูรณมี พระจันทร์เสวยฤกษ์มาฆะเต็มบริบูรณ์เป็นวันที่พระอรหันต์สาวกของ พระพุทธเจ้า 1,250 รูป ได้ประชุมกันพร้อมด้วยองค์ 4 ประการ เรียกว่า จาตุรงคสันนิบาตพระพุทธเจ้าได้ตรัสเทศนาโอวาทปาติโมกข์ ในที่ประชุมสงฆ์เป็นการ ประชุมใหญ่ และเป็นกาลอัศจรรย์ในพระพุทธศาสนา นักปราชญ์ จึงถือเอาเหตุนี้ประกอบ การสักการบูชาพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์สาวก 1,250 รูปนั้น ให้เป็นที่ตั้งแห่งความ เลื่อมใสการประกอบพิธีมาฆบูชา ได้เริ่มในพระบรมมหาราชวังก่อน

ในสมัยรัชกาลที่ 4 มีพิธีการพระราชกุศลในเวลาเช้า พระสงฆ์ วัดบวรนิเวศวิหารและ วัดราชประดิษฐ์ 30 รูป ฉน์ในพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เวลาค่ำเสด็จออกทรงจุด ธูปเทียนเครื่อง มนต์การแล้ว พระสงฆ์สวดทำวัตรเย็นเสร็จแล้วสวดมนต์ต่อไปมีสวดคาถาโอวาทปาติโมกข์ด้วยสวดมนต์ จบทรงจุดเทียนรายตามราวรอบพระอุโบสถ 1,250 เล่ม มีการประโคมอีกครั้งหนึ่งแล้วจึงมีการเทศนา โอวาทปาติโมกข์ 1 กัณฑ์เป็นทั้งเทศนาภาษาบาลีและ ภาษาไทย เครื่องกัณฑ์ มีจิวรเนื้อดี 1 ฟืน เงิน 3 ตำลึง และขนมต่าง ๆ เทศนาจบพระสงฆ์ ซึ่งสวดมนต์ 30 รูป สวดรับการประกอบพระราชกุศลเกี่ยวกับวันมาฆบูชาในสมัยรัชกาลที่ 4 นั้น พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จะเสด็จออกประกอบพิธีด้วยพระองค์เองทุกปีมิได้ขาด

สมัยต่อมา มีการเว้นบ้าง เช่น รัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จออกเองบ้าง มิได้ เสด็จออกเองบ้างเพราะมักเป็นเวลาที่ตรงกับเวลาเสด็จประพาสหัวเมืองบ่อยๆ หากถูกครวเสด็จไปประพาสบางปะอินหรือพระพุทธรบาท พระพุทธรณายพระปฐมเจดีย์ พระแท่นดงรัง ก็จะต้องประกอบพิธีมาฆบูชาในสถานที่นั้นๆ ขึ้นอีกส่วนหนึ่งต่างหากจากในพระบรมมหาราชวังเดิมที่มีการประกอบพิธีในพระบรมมหาราชวัง ต่อมาก็ขยายออกไป ให้พุทธบริษัทได้ ปฏิบัติตามอย่างเป็นระบบสืบมาจนปัจจุบัน มีการบูชาด้วยการเวียนเทียน และบำเพ็ญกุศลต่าง ๆ ส่วนกำหนดวันประกอบพิธีมาฆบูชา นั้น ปกติตรงกับวันเพ็ญ เดือน 3 หากปีใด เป็นอธิกมาส คือ มีเดือน 8 สองหนจะเลื่อนไปตรงกับวันเพ็ญเดือน 4 พระพุทธศาสนา

คำถามใบความรู้ที่ 2

การประกอบพิธีมาฆบูชาถ้ามีเดือน 8
สองหนจะเลื่อนไปให้ตรงกับวันใด

ความรู้เกี่ยวกับ เรื่อง หลักธรรม
ที่ควรนำไปปฏิบัติในวันมาฆบูชา

หลักธรรมที่ควรนำไปปฏิบัติในวันมาฆบูชา

หลักธรรมที่ควรนำไปปฏิบัติได้แก่ โฉวาทปาดิโมกข์ หมายถึง หลักคำสอนคำสำคัญของพระพุทธศาสนาอันเป็นไปเพื่อป้องกัน และแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตเป็นไปเพื่อความหลุดพ้น หรือคำสอน อันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา หลักธรรมประกอบด้วย หลักการ 3 อุดมการณ์ 4 วิธีการ 6 ดังนี้

หลักการ 3

1. การไม่ทำบาปทั้งปวง ได้แก่ การงดเว้น การลด ละเลิก ทำบาปทั้งปวง ซึ่งได้แก่ อกุศลกรรมบถ 10 ทางแห่งความชั่ว มีสิบประการ อันเป็น
  - 1.1 ความชั่วทางกาย ทางวาจา และทางใจ ความชั่วทางกาย ได้แก่ การฆ่าสัตว์ การลักทรัพย์ การประพฤติ ผิดในกาม
  - 1.2 ความชั่วทางวาจา ได้แก่ การพูดเท็จ การพูดส่อเสียด การพูดเพ้อเจ้อ
  - 1.3 ความชั่วทางใจ ได้แก่ การอยากได้สมบัติของผู้อื่น การผูกพยาบาท และความเห็นผิดจากทำนองคลองธรรม

2. การทำกุศลให้ถึงพร้อม ได้แก่ การทำความดีทุกอย่างซึ่งได้แก่ กุศลกรรมบถ 10 เป็นแบบของการทำฝ่ายดีมี 10 อย่าง อันเป็นความดีทางกาย ทางวาจาและทางใจ

2.1 ความดีทางกาย ได้แก่ การไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ทำร้ายเบียดเบียนผู้อื่นมีแต่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การไม่ถือเอาสิ่งของที่เจ้าของเขาไม่ได้ให้ มาเป็นของตน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการไม่ประพฤติผิดในกาม

2.2 การทำความดีทางวาจา ได้แก่ การไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดคำหยาบ และไม่พูดเพื่อเจตนาพูดแต่คำจริง พูดคำอ่อนหวานพูดคำให้เกิดความสามัคคีและพูดถูกกาลเทศะ

2.3 การทำความดีทางใจ ได้แก่ การไม่โลภอยากได้ของของผู้อื่นมีแต่คิดเสียสละ การไม่ผูกอาฆาตพยาบาทมีแต่คิดเมตตาและปรารถนาดีและมีความเห็นความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ตามทำนองคลองธรรม เช่น เห็นว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

3. การทำจิตให้ผ่องใส ได้แก่ การทำจิตของตนให้ผ่องใส ปราศจากนวรรณ์ซึ่งเป็นเครื่องขัดขวางจิตไม่ให้เข้าถึงความสงบ มี 5 ประการ ได้แก่

3.1 ความพอใจในกาม (กามฉันทะ)

3.2 ความอาฆาตพยาบาท (พยาบาท)

3.3 ความหุดหู่ท้อแท้ ง่วงเหงาหาวนอน (ถีนะमितะ)

3.4 ความฟุ้งซ่าน รำคาญ (อุทธัจจะกุกกุจจะ) และ

3.5 ความลังเลสงสัย (วิกิจฉา) เช่น สงสัยในการทำความดีความชั่ว ว่ามีผล

จริงหรือไม่ วิธีการทำจิตให้ปฏิบัติสมณะผ่องใส ที่แท้จริงเกิดขึ้นจากการละบาปทั้งปวง ด้วยการถือศีลและบำเพ็ญกุศล ให้ถึงพร้อมด้วยการ และวิปัสสนา จนได้บรรลุอรหัตผล อันเป็นความผ่องใสที่แท้จริง

อุดมการณ์ 4

1. ความอดทน ได้แก่ ความอดกลั้น ไม่ทำบาปทั้งทางกาย วาจา ใจ
2. ความไม่เบียดเบียน ได้แก่ การงดเว้นจากการทำร้าย รมกวน หรือเบียดเบียนผู้อื่น
3. ความสงบ ได้แก่ ปฏิบัติตนให้สงบทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ
4. นิพพาน ได้แก่ การดับทุกข์ ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นได้จากการดำเนินชีวิตตามมรรคมีองค์ 8

วิธีการ 6

1. ไม่ว่าร้าย ได้แก่ ไม่กล่าวให้ร้ายหรือ กล่าวโจมตีใคร
2. ไม่ทำร้าย ได้แก่ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น
3. สำรวมในปาติโมกข์ ได้แก่ ความเคารพระเบียบวินัย กฎกติกา กฎหมายรวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีของสังคม
4. รู้จักประมาณ ได้แก่ รู้จักความพอดีในการบริโภคอาหารหรือการใช้สอยสิ่งต่าง ๆ
5. อยู่ในสถานที่ที่สงบ ได้แก่ อยู่ในสถานที่สงบมีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม
6. ผีกหักจิตใจให้สงบ ได้แก่ ผีกหักชำระจิตใจให้สงบมีความสุขภาพคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดี

เมื่ออ่านจบแล้ว
สรุปเนื้อหาด้วยนะคะ

กระดาษคำตอบ**คำตอบใบความรู้ที่ 1**

.....

.....

.....

คำตอบใบความรู้ที่ 2

.....

.....

.....

แนวคำตอบ

<p>คำตอบใบความรู้ที่ 1</p>	<p>วันมาฆบูชาเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วันจาตุรงคสันนิบาต</p>
<p>คำตอบใบความรู้ที่ 2</p>	<p>การประกอบพิธีมาฆบูชาถ้ามีเดือน 8 สองหนจะเลื่อนไปให้ตรงกับวันเพ็ญเดือน ๔</p>

ทำข้อสอบหลังนะคะ

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย X ทับข้อ ก, ข, ค, ง ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดในกระดาษคำตอบ (5 นาที)

1. เหตุการณ์ใด ไม่ ได้เกิดขึ้นในวันมาฆบูชา
  - ก. พระสงฆ์จำนวน 1,250 รูป มาประชุมพร้อมกันโดยมิได้นัดหมาย
  - ข. พระสงฆ์มาประชุมกันเป็นวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
  - ค. พระสงฆ์ทั้งหมดเป็นพระอรหันต์ผู้ได้อภิญญา 6
  - ง. พระสงฆ์ทั้งหมดเป็นผู้ได้รับการอุปสมบท โดยตรงจาก พระพุทธเจ้า
2. หลักธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องในวันมาฆบูชา คือข้อใด
  - ก. ทศพิธราชธรรม 10
  - ข. อุपाทาน 4 นีวรณ 5 นิพพาน
  - ค. หลักการ 3 อุดมการณ์ 4 วิธีการ 6
  - ง. ความกตัญญู อริยสัจ 4 ความไม่ประมาท
3. ข้อใดหมายถึงถึงวันมาฆบูชา
  - ก. การบูชา ในวันเพ็ญเดือน 3
  - ข. การบูชา ในวันเพ็ญเดือน 6
  - ค. การบูชา ในวันเพ็ญเดือน 8
  - ง. การบูชา ในวันเพ็ญเดือน 10

มีต่อ นะครับ

4. วันมาฆบูชาเรียกอีกอย่างว่าวันอะไร

- ก. วันโกธ
- ข. วันสารท
- ค. วันอัฐมีบูชา
- ง. วันจาตุรงคสันนิบาต

5. ข้อใดหมายถึงอุทัจจะกุกุจะ

- ก. ความพอใจในกาม
- ข. ความอาฆาตพยาบาท
- ค. ความฟุ้งซ่าน รำคาญ
- ง. ความหดหู่ท้อแท้ ว่างเหงาหาวนอน

นักเรียนตั้งใจทำนะครับ

